

Nr 178.

Av herr **Bergström** i Bäckland, om *höjning av det utaf Kungl. Maj:t begärda anslaget till byggande av enskilda utfartsvägar.*

Vägväsendets betydelse för den allmänna trafiken har i vår tid framträtt på ett mycket tydligt sätt icke minst genom de inrättade trafiklinjerna, för vilken trafik till och med de enskilda utfartsvägarna utnyttjas. Med de möjligheter även till varutransport, som dessa linjer erbjuda, kunna jordbrukarna även från mera avlägset liggande bygder finna å längre bort liggande konsumtionsorter avsättning för sina jordbruksprodukter. Inom Västernorrlands län förekommer, att dessa produkter efter att blivit uppköpta inom fjällbygder, vilka inköp underlättas högst väsentligt genom byggandet av enskilda utfartsvägar, fraktas fem å sex mil med lastbil för att sedan sändas tiotals mil med järnväg.

Man kan därför såsom ett led och ett mycket viktigt sådant bland många andra i den hjälp, som bäst gagnar det norrländska jordbruket, räkna ett ordnat vägväsende.

Med de krav, som nu ställas på byggandet av de enskilda utfartsvägarna, börja dessa i en hel del fall att utgöra viktiga förbindelseleder mellan de allmänna landsvägarna och större eller mindre avlägset liggande bygdområden.

Det händer nämligen och kanske icke så sällan, att när byamännen inom dessa ej kunna få sin vägfråga löst genom anläggandet av en enkel bygdeväg utan alltför lång väntan, taga de vägbyggandet i egen hand och utföra vägens byggande själva som enskild utfartsväg med det stöd, som kan erhållas från stat och landsting eller på annat sätt.

Behovet av dessa enskilda utfartsvägar och särskilt inom Norrland framgår tydligast av de ansökningar om statsbidrag till byggande av dessa vägar, vilka föreligga inom olika län. I sin till Kungl. Maj:t ställda skrivelse om äskanden av väganslag för budgetåret 1932/1933 meddelar väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att t. ex. med avseende på Västernorrlands län föreläge enligt länsstyrelsens uppgifter till förevarande ändamål ett medelsbehov som ter sig, för att citera den kungliga propositionen, på följande sätt:

I Västernorrlands län föreläge ansökningar om statsbidrag till 67 företag med en sammanlagd anläggningskostnad av närmare 1,000,000 kronor, för vilka beräknades erforderligt ett statsbidragsbelopp av tillhoppa 333,000 kro-

nor. Vederbörliga förrättningar påginge rörande 59 nya företag, varjämte ett flertal ansökningar om sådan förrättning ingivits. Ytterligare ansökningar vore att förvänta. Med hänsyn till det ökade anslagsbehovet och under hänvisning till rådande arbetslöshet inom trävaruindustrien hade länsstyrelsen hemställt, att ökade medel måtte ställas till dess förfogande för ändamålet.

Ett vittnesbörd med avseende på vägbehovet inom ödebygder från en person, boende inom en by, som är i avsaknad av väg, kan förtjäna att omnämnas.

I en till länsstyrelsen inom Västernorrlands län ställd skrivelse med hemställan om delning av enskild utfartsväg anföres bl. a. följande: Det är behöfligt här av en bättre och framkomligare väg för erhållandet av större möjligheter att utveckla jordbruket. Skogsarbete finnes ej att få och då böra vi ödebygdsfolk vara berättigade till väg för här angivet syftemål. Senare anför samme person i en inläga till länsstyrelsen med påminnelser i ärendet bl. a.: Att vägen är nödvändig framgår icke minst därav, att jag 1923 måste vara en dödssjuk person behjälplig att komma till närmaste lasarett. Sjuktransporten skedde först på hästrygg 15 km. för att sedan fortsätta efter hästskjuts.

Den hastigt utvecklade biltrafiken har mer än någon annan trafikomständighet under senare tid framtingat ett förbättrande av de allmänna landsvägarna. Visserligen måste dessa för att kunna uppbära den mer och mer i hastigt tempo stigande både fjärr- och närtrafiken ombyggas därefter. Man kan emellertid icke komma ifrån att vägar med enklare vägtyp därigenom blivit tillbakasatta.

Då större vägföretag nu utnyttjas som nödhjälpsarbete, komma dessa vägarbeten i gång fortare än under vanliga förhållanden, varom intet givetvis är att säga. Men därigenom sker dock att bygder, som redan nu äga landsväg, får denna i olika avseenden moderniserad, under det att ödebygdsborna och byar, som för övrigt sakna vägar, fortfarande bliva förbisedda men som dock åtminstone i någon mån tyngas i skattehänseende genom här åsyftade vägföretag.

Under sådana omständigheter vore det rättvist att ett något högre anslag beviljades till byggande av enskilda utfartsvägar mot vad förra årets riksdag anslag för ändamålet.

Med den summa, som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen äskar för budgetåret 1932/1933 till byggandet av de enskilda utfartsvägarna, blir ökningen 100,000 kronor, vilken ökning skulle med tacksamhet hälsas inom de väglösa byarna.

Skulle det stora väganslaget komma att enligt Kungl. Maj:ts förslag utgå av automobilskattemedel, kan detta räknas som ett ytterligare skäl, varför staten bör i någon större utsträckning än hitintills stödja byggande av här åsyftade vägar.

Man kan nämligen anse, att när staten befrias från ett väganslag på omkring 5,000,000 kronor, någon höjning av ett annat väganslag, som berör bygder med svåra samfärdsförhållanden, borde kunna ske.

På grund av det anförda får jag hemställa,

att riksdagen måtte höja det i statsverkspropositionen under sjätte huvudtiteln till byggande av enskilda utfartsvägar för budgetåret 1932/1933 föreslagna extra reservationsanslaget med 100,000 kronor från 500,000 kronor till 600,000 kronor.

Stockholm den 22 januari 1932.

P. Bergström
i Bäckland.
